

Vergaderjaar 2003–2004

29 260

Visumverlening in Schengenverband

Nr. 3

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 16 december 2003

De commissie voor de Rijksuitgaven¹ en de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken² en voor Justitie³ hebben een aantal vragen aan de regering voorgelegd over het rapport «Visumverlening in Schengenverband».

De minister van Buitenlandse Zaken heeft deze vragen beantwoord bij brief van 15 december 2003, mede namens de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, van Defensie, van Justitie en voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,

B. M. de Vries

De voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken,

De Haan

De Voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,

De Pater-van der Meer

Adjunct-griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven,

De Valk

boer (PvdA), Hessels (CDA), Stuurman (PvdA), Vos (GL), Arib (PvdA), De Wit (SP), Leerdam, MFA (PvdA), Sterk (CDA), Hirsi Ali (VVD), Van Miltenburg (VVD), Varela (LPF), Van den Brink (LPF), Haverkamp (CDA), Rambocus (CDA), Halsema (GL), Van der Staaij (SGP), Kant (SP), Eski (CDA), Çörüz (CDA), Wolfsen (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Waalkens (PvdA), Van Winsen (CDA), Geluk (VVD), Van den Brink (LPF), Dittrich (D66) en Oplaat (VVD).

³ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), De Vries (PvdA), Van Heemst (PvdA), Vos (GL), Rouvoet (CU), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Albayrak (PvdA), Luchtenveld (VVD), Wilders (VVD), Weekers (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), voorzitter, Çörüz (CDA), Verbeet (PvdA), onder-

voorzitter, Lazrak (SP), Wolfsen (PvdA), Tonkens (GL), De Vries (CDA), Van Haersma Buma (CDA), Eerdmans (LPF), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Van Fessem (CDA), Straub (PvdA), Nawijn (LPF), Griffith (VVD), Van der Laan (D66) en Visser (VVD).

Plv. leden: Van Hijum (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Timmer (PvdA), Halsema (GL), Van der Staaij (SGP), Kalsbeek (PvdA), Van Velzen (SP), Tjon-A-Ten (PvdA), Van Baalen (VVD), Blok (VVD), Hirsi Ali (VVD), Aasted-Madsen-van Stiphout (CDA), Jager (CDA), Van Heteren (PvdA), Vergeer (SP), Arib (PvdA), Karimi (GL), Buijs (CDA), Sterk (CDA), Varela (LPF), Joldersma (CDA), Ormel (CDA), Van Dijken (PvdA), Hermans (LPF), Örgü (VVD), Lambrechts (D66) en Rijpstra (VVD).

¹ Samenstelling:

Leden: Duivesteijn (PvdA), Giskes (D66), ondervoorzitter, Crone (PvdA), Rouvoet (CU), De Vries (VVD), voorzitter, De Haan (CDA), Atsma (CDA), Vendrik (GL), Halsema (GL), Kant (SP), Blok (VVD), Ten Hoopen (CDA), Balemans (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Van As (LPF), Rambocus (CDA), Gerkens (SP), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), De Nerée tot Babberich (CDA), Aptroot (VVD), Blom (PvdA), Douma (PvdA), Stuurman (PvdA), Heemskerck (PvdA), Van Dam (PvdA) en Schippers (VVD).

Plv. leden: Noorman-den Uyl (PvdA), Bakker (D66), Fierens (PvdA), Van der Vlies (SGP), De Grave (VVD), Mosterd (CDA), Kortenhorst (CDA), Van Gent (GL), Duyvendak (GL), De Ruiter (SP), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Schreijer-Pierik (CDA), Hofstra (VVD), Ferrier (CDA), Eerdmans (LPF), Vacature (CDA), Vergeer (SP), De Vries (CDA), Hermans (LPF), Mastwijk (CDA), De Krom (VVD), Smeets (PvdA), Van Heemst (PvdA), Smits (PvdA), Boelhouwer (PvdA), Kalsbeek (PvdA) en van Beek (VVD).

² Samenstelling:

Leden: Rijpstra (VVD), Dijksma (PvdA), De Haan (CDA), voorzitter, Koenders (PvdA), Karimi (GL), Timmermans (PvdA), ondervoorzitter, Van Bommel (SP), Albayrak (PvdA), Eurlings (CDA), Wilders (VVD), Van Baalen (VVD), Van As (LPF), Herben (LPF), Ormel (CDA), Ferrier (CDA), Duyvendak (GL), Huizinga-Heringa (CU), Van Velzen (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Van Dijk (CDA), Fierens (PvdA), Tjon-A-Ten (PvdA), Eijsink (PvdA), Brinkel (CDA), Szabó (VVD), Vacature (algemeen), Vacature (D66) en Vacature (VVD). Plv. leden: Snijder-Hazelhoff (VVD), Dubbel-

1

Welke maatregelen neemt de regering op korte termijn om te voldoen aan de op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht geldende verplichting dat bij overschrijding van de wettelijke behandelingstermijn de visumaanvrager daarover wordt geïnformeerd? (blz. 47 AR rapport)

Gezien het grote aantal visumaanvragen (400 000 per jaar) en de beschikbare personele capaciteit is het bewaken van de behandelingstermijn en het informeren van de aanvrager over het overschrijden van deze termijn alleen op een efficiënte wijze mogelijk met de ondersteuning van een geautomatiseerd systeem. Uit efficiency overwegingen is ervoor gekozen een dergelijke functie in het nieuwe reeds in ontwikkeling zijnde visum informatiesysteem (NVIS) op te nemen. Dit systeem zal naar verwachting in 2005 in gebruik worden genomen.

2

Kan de regering in een actueel cijfermatig overzicht aangeven op welk deel van de visumaanvragen en op welk deel van de bezwaarschriften naar aanleiding van niet-verlening niet binnen de wettelijke beslistermijnen wordt beslist? (blz. 55 AR rapport)

In het algemeen worden visa kort verblijf binnen de wettelijke termijn van 8 weken afgehandeld. Het ministerie van Buitenlandse Zaken beschikt pas over exacte gegevens over de behandelingstermijn van visumaanvragen na gereed komen van het nieuwe visum informatiesysteem (NVIS), naar verwachting vanaf 2005. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft recent een verbeterde versie van het bezwaarschriften informatiesysteem in gebruik genomen waardoor vanaf 2004 over betrouwbare gegevens wordt beschikt over de behandelingstermijnen van bij BZ behandelde bezwaarprocedures. Van de 6580 bezwaarschriften die behandeld worden bij de IND, worden 1985 afgedaan binnen de wettelijke termijn van 10 weken. De gemiddelde doorlooptijd van deze categorie bedraagt 5 weken. 4595 bezwaarschriften worden niet afgedaan binnen de wettelijke termijn. Hiervan bedraagt de gemiddelde doorlooptijd 24 weken. Het aantal zaken dat buiten de termijn wordt afgedaan, wordt sterk beïnvloed door de achterstand die aan het begin van 2003 nog bestond. Toen waren er nog ongeveer 2200 zaken die ouder dan 3 maanden waren. Eind oktober waren dat er nog 800.

3

Wanneer is de nieuwe Visumwet te verwachten? (blz. 57 AR rapport)

Het streven is erop gericht begin 2004 een concept Visumwet aan de Ministerraad aan te bieden. De regering verwacht op z'n vroegst in de tweede helft van 2004 een ontwerp Visumwet te kunnen aanbieden aan de Tweede Kamer.

4

Waarom hebben de ministers van Defensie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geen reactie op het rapport gegeven? (blz. 70 AR rapport)

Het rapport van de Algemene Rekenkamer heeft betrekking op de visumketen, waarvoor de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Vreemdelingenbeleid en Integratie de gedeelde verantwoordelijkheid dragen. Het conceptrapport is daarom door de Algemene Rekenkamer alleen ter kennisgeving aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister Defensie. In reactie daarop heeft zowel de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als de minister van Defensie de Algemene Rekenkamer bericht dat het

conceptrapport geen aanleiding gaf tot (inhoudelijk) commentaar. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft daarbij als reden opgegeven dat zijn ministerie reeds bij de totstandkoming van het rapport door de Algemene Rekenkamer een aantal malen is geconsulteerd en dat de informatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties door de Algemene Rekenkamer is meegenomen in haar rapportage.

5

Zijn er indicaties van verschillen tussen visumplichtige en niet-visumplichtige vreemdelingen in de mate waarin zij criminele en/of terroristische activiteiten ontplooien? Zijn er indicaties van verschillen tussen visumplichtige en niet-visumplichtige vreemdelingen wat betreft illegale immigratie? (blz. 71 AR rapport)

De regering beschikt niet over informatie op basis waarvan kan worden vastgesteld of er verschillen zijn tussen visumplichtige en niet-visumplichtige vreemdelingen in de mate waarin zij betrokken zijn bij criminele en/of terroristische activiteiten of illegale immigratie.

6

Waarom zijn er onder voorgaande EU-voorzitterschappen, ondanks de verplichting tot stroomlijning, harmonisatie en informatie-uitwisseling, door de Schengenlanden onvoldoende inspanningen verricht om de mogelijkheden tot verschillende interpretaties van de wetgeving binnen het Schengenverband tegen te gaan? (blz. 71 AR rapport)

Ook onder de voorgaande EU-voorzitterschappen zijn inspanningen verricht om de mogelijkheden tot verschillende interpretaties van de wetgeving binnen Schengenverband tegen te gaan. De diverse rapportages ter zake onderbouwen wel het beeld dat de harmonisatie van het visumbeleid geen eenvoudige opgave is, met name vanwege de ruimte die de Schengenregels biedt om eigen, nationaal beleid te voeren. De Schengen lidstaten blijken in de praktijk sterk te hechten aan de eigen beleidsvrijheden. Dit laatste neemt echter niet weg dat op een aantal punten ten aanzien van de harmonisatie wel degelijk vooruitgang is geboekt. Verdere harmonisatie kan worden bereikt, indien de Nederlandse wet- en regelgeving meer in overeenstemming wordt gebracht met de nationale wetgeving van de andere Schengenlanden, bijvoorbeeld door in de Visumwet af te wijken van regels in de Algemene wet bestuursrecht.

7

Hoe verhoudt zich de ambitie van Nederland om onder het Nederlands EU-voorzitterschap in 2004 aandacht te besteden aan harmonisatie van de Schengenregelgeving, tot de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer om binnen het Schengenverband afspraken te maken over de interpretatie en harmonisatie van de regelgeving? (blz. 71 AR rapport)

Het Nederlands EU-voorzitterschap zal trachten verder te werken aan de harmonisatie van de Schengenregelgeving en daarbij terdege de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer meenemen. De regering beschouwt dit overigens niet als een inspanning die uitsluitend gedurende het voorzitterschap wordt verricht maar als een proces waarmee de Nederlandse delegaties zich structureel hebben beziggehouden en ook in de toekomst zich zullen bezighouden.

8

Ligt het in de bedoeling dat het registreren van biometrische kenmerken van visumaanvragers «Schengenbreed» wordt ingevoerd? (blz. 72 AR rapport)

Door de JBZ-Raad zijn twee EU-verordeningen aangenomen die de invoering van biometrie op visa en verblijfsdocumenten op termijn verplicht stellen. In de verordeningen is bepaald dat het op te zetten Europese Visum Informatiesysteem (EU VIS) rekening zal houden met de in de verordeningen neergelegde bepalingen ten aanzien van de biometrische gegevens.

9

Wanneer zal naar verwachting de centrale voorziening met vreemdelingengegevens in Schengenverband in gebruik worden genomen? (blz. 72 AR rapport)

De opbouw van het Europese visum informatiesysteem (EU VIS) zal nog enkele jaren vergen. Naar verwachting zal de Europese Raad in december 2003 het principe-besluit over de invoering van het EU VIS nemen, waarna de bekende procedures inzake tendering, opbouw en de aanneming van de technische en juridische specificaties een aanvang zullen nemen. De Europese Commissie beoogt het systeem gefaseerd in te voeren, te beginnen medio 2006/2007. Op dit moment kan nog niet met zekerheid worden gesteld wanneer het EU VIS volledig operationeel zal zijn. Overigens zal het EU VIS uitsluitend informatie over visumplichtige vreemdelingen bevatten.

10

Kan concreter dan op pagina 74 van het Rekenkamerrapport worden aangegeven welke instrumenten zullen worden ingezet om het binnenlandse toezicht op vreemdelingen te versterken, het illegaal verblijf te ontmoedigen en niet-rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen daadwerkelijk te verwijderen? (blz. 74 AR rapport)

De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie heeft op 21 november 2003 de Tweede Kamer een nota toegezonden met de titel «Terugkeernota, maatregelen voor een effectievere uitvoering van het terugkeerbeleid» (Tweede Kamer, 2003–2004, 29 344, nr. 1) welke nog met uw Kamer zal worden besproken. In deze nota worden onder andere maatregelen voorgesteld ter ontmoediging van illegaal verblijf.

11

Hoe gaat de regering om met de suggestie van de Algemene Rekenkamer om, gebruik makend van de ervaringen van bijvoorbeeld de Belastingdienst met het omzetten van beslissingen ten aanzien van individuen in gestructureerde besluitvormingsprocessen, een basisontwerp op te stellen dat gedurende het Nederlands EU-voorzitterschap op alle posten met de Schengenpartners kan worden besproken? (blz. 75 AR rapport)

De regering is van plan om bij instanties als de Belastingdienst informatie in te winnen over de mogelijkheden om in het visumproces gebruik te maken van een gestructureerde beslisondersteuning, zoals de Algemene Rekenkamer aanbeveelt. Zoals reeds bij het antwoord op vraag 6 aangegeven, is harmonisatie van de uitvoeringspraktijk moeilijk te realiseren daar de inrichting van het besluitvormingsproces een nationale aangelegenheid is. De invloed van Nederland om besluitvormingsprocessen communautair te regelen tijdens het voorzitterschap is dan ook nauwelijks aanwezig. Verdere harmonisatie kan mogelijk worden bereikt, indien de Nederlandse wet- en regelgeving meer in overeenstemming wordt gebracht met de nationale wetgeving van de andere Schengenlanden.

12

Is de regering voornemens om – conform de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer – met een operationaliseerde aanpak met een

De regering beschikt reeds over een geoperationaliseerde aanpak en een concreet tijdpad met betrekking tot de realisatie van een nieuw visumstelsel (NVIS) en de aansluiting daarvan op het gemeenschappelijk visumstelsel van de vreemdelingenketen (BVV) in 2005. Hiermee zal een deel van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer worden overgenomen. De regering werkt tevens aan de totstandkoming van de Visumwet. In de daarvoor opgerichte werkgroepen worden de relevante aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer meegenomen. Daarnaast wordt gewezen op de meer integrale aanpak van de terrorismebestrijding in het «Actieplan Terrorismebestrijding en Veiligheid» en op de bij antwoord op vraag 10 genoemde «Terugkeernota, maatregelen voor een effectievere uitvoering van het terugkeerbeleid».